

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia Poporului”, Sibiu.

Foaie politică.

Apare în fiecare Duminică.

INERATE:

să primesc la biroul administrației, (str. Măcelarilor nr. 12).

Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Averea Universității săsești și școalele reformate.

Românii, marea majoritate a locuitorilor din fundul regesc — până bine de curând din bogatele venite ale universității săsești abia au primit câteva sfirmituri pentru școalele lor mai de seamă. Sporite venitele, prin întinderea pădurilor șapteleor județe, la suma de un milion și jumătate la an, cât de rușine, că de silă, majoritatea săsească n'a avut încâtro — a votat peste tot românii pentru trebuințele lor culturale 94.000 coroane la an — reținând pentru trebuințele săsești 450.000 coroane — și dând prietinelor maghiari din fondul regiu 75.000 coroane. Cu dreptatea aceasta n'am avut încâtro, a trebuit să ne împăcăm. Baniii destinați pentru maghiari — au servit în mare parte reformatilor din Orăștie și colegiului de acolo, putred de bogat din darurile vechi și daniile mai nouă ale conților Kún. Cu acești bani au ridicat un edificiu pompos, care nu prea are păreche în Ardeal, și la inaugurare a luat parte însuș ministrul de culte contele Zichy János.

Fostul președinte al partidului popular-clerical din Ungaria, cel mai pronunțat ultra-montan și catolic dela școală, azi ca ministru de culte s'a dus cu mare suită la Orăștie și încunjurat de sftnicii săi s'a înhățoșat cu protestanții și cu calvinii, încât cei neorientați și necunoscători ai trecutului, erau ispitiți să creadă, că între catolici și reformati dăinuiesc cele mai dulci și mai amicabile raporturi.

Nu îl scoatem vinovat pe ministru de culte pentru schimbarea sa la față, din contră ne bucurăm, când vedem că dela înălțimea de azi, propoveduește pacea între confesiuni — pacea, ce și bisericile românești o caută, dar de atâta vreme înzadar o caută, căci nu o pot afla. Elevii români, nici azi nu vor învăța religia lor în limba lor la gimnaziul reformat din Orăștie. Ministrul promite reprezentanților români îndreptare, dar conventul reformat din Cluj, în frunte cu Baronul Bánffy, nici habar n'are de promisiunile ministrului. El e dictatorul în biserică reformată, biserică lui e autonomă, e stat în stat, face ce vrea în școalele conduse de Baronul Bánffy.

Gimnaziul nou s'a zidit cu banii universității săsești, va să zică cu banii românii și cu ai sașilor, dar refor-

mații nu vreau să știe de egalitate, de pace, de dragoste evanghelică. Baronul Bánffy să plânga contra catolicilor, contra enciclicei (scrisorii) papale, *Borromäus*, — și cere scutul legilor țerii, ca papa să nu mai aibă voie să publice nici o circulară în Ungaria fără învoirea regelui ungar respective fără învoirea guvernului ungar.

Pentru reformati reclamă drepturi, ale altora drepturi, mustăciosul nu le recunoaște odată cu capul.

Un contrast mai grozav ca între vederile acestui om, ajuns la rol conducător și de frunte în biserică reformată și între faptele cum le aplică față de alții, nu află să umbli cu lampa lui Diogenes.

Și stă din seamă afară rău unui president al Consistorului, unui fost ministru-president, pornirea aceasta dușmănoasă, contra legii și limbei românești dela gimnaziile reformate din Ardeal.

Ura aceasta neîmpăcată este atât de pe față în Consistorul bisericii reformatate, încât la porunca lui s'a refuzat primirea elevilor români în gimnaziile reformate, dacă nu-și dau părinții învoirea să învețe religia reformată și în limba maghiară.

Ce vom fi greșit noi românii acestui om, nu putem ști. Cei mai bătrâni își vor aduce aminte, că chiar românii din comitatul Bistriței-Năsăudului l'au înălțat și spriginit, deși el pe români numai i-a amăgit și i-a scurtat în drepturile lor. — Dovadă e averea grănițerilor din Năsăud și gimnaziul de acolo, puse sub tutoratul stăpânilor, mai mult ca înainte de Bánffy.

Asupririle baronului Bánffy și pupăturile Sașilor din Orăștie cu jidovimea de acolo și cu corifeii lui Bánffy, doar ne vor desmeteci și pe noi să fim cu ochii în patru, căci după toate semnele iar are să reînvie unio trium nationum din legile de tristă aducere aminte. Tendința se vede din toate pornirile dușmănoase ale potrivnicilor noștri, dar noi tot nădăduim în puterea lui Dumnezeu, că nu ne va da pradă celor ce caută după sufletul nostru. Mai curând ori mai târziu ei înșiși se vor convinge, că un popor autohton de 3—4 milioane nu se poate supune cu una cu două. Aceasta e deplina noastră convingere, care ne întărește și oțelește în lupta nespuse de grea, ce trebuie să o purtăm pentru existența noastră.

Răvașul săptămânii.

Ce se mai vorbește despre împăcarea cu Ungurii.

De un timp încoace, — de când se tot scrie, ba că Ungurii încearcă pace cu Românii, ba că Românii caută pace cu Ungurii, — au pătruns aceste șvonuri și în unele gazete din țări străine.

Și nu e mare mirare. Noi Românii suntem un popor de mai multe milioane în țara aceasta și astfel merită a se scrie și în străinătate despre felul nostru de traiu.

În zilele trecute a scris asupra acestei „împăcări” și foaia din Berlin numită „Vossische Zeitung”. Aici e de observat, că această gazetă germană stă aproape de guvernul din țara nemțească. Iar guvernul german, la rândul său, poartă foarte mult de grije ca să stee bine cu Țara românească, adecă să aibă legături prietenești cu ea. Interesându-se Nemții de frații noștri din România, nu ne dau uitării nici pe noi. Și nu trebuie trecut cu vederea, că de multe ori lucruri mai gingașe le lasă unii oameni, anume, să se publice în foi străine, ca astfel să vadă ce zic unii și alții.

Iată acum ce a aflat din București un om de încredere al foii nemțești:

„Oamenii de frunte din România petrec cu cea mai mare atenție lucrurile ce se desfășură între Românii din Ungaria și guvernul maghiar. Mai cu seamă, fiindcă, se zice, că ministrul-președinte Khuen și Tisza ar fi aflat de bune și ar voi să primească condițiile de împăcare, pe cari le-au pus Ungurilor Românii din Ungaria. (Am scris și în trecut, că aceste condiții au fost puse de conducătorii noștri cei mai buni, în frunte cu vrednicul domn *Dr. Ioan Mihu*, asupra căruia până acum nu este nici o umbră de bănuială, că n'ar fi Român bun. Red. „Foi Pop.”)

„Cercurile înalte din București — scrie mai departe foaia nemțească — privesc cu ochi buni această întorsătură, de oarece asupra fraților din Ungaria le-a dat și celor din România multe de gândit.

Apoi într'alt loc se zice în foaia nemțească:

„În România nu e nici un fel de mișcare și nici nu se gândește nimenea la aceea, ca să se amestece în afacerile din lăuntrul Ungariei, dar e ceva firesc (adecă ceva adevărat), că știrile ce vin din Ungaria despre apăsarea și goana în contra fraților, află un

răsunet dureros în întreaga Româna”.

O foaie ungurească de frunte („Pester Leoyd”) încă a reprodus aceste cuvinte din gazeta nemțească care a scris că e vorba de o pace cinstită.

Decât foaia ungurească a adăugat: „Guvernul unguresc nu va putea primi nici odată condițiunile de împăcare ce au fost puse de fruntașii români.”

Din aceste cuvinte din urmă ale foii ungurești susnumite, — care stă aproape de guvernul unguresc — ar urma, că de o pace cinstită nu poate fi vorba. Iar noi, Români, numai o pace cinstită putem primi.

Altecum mai bine ne vom lupta mai departe și de acum înainte, până atunci, până când asupritorii noștri vor trebui să ne dea drepturile, ce ni se cuvin.

Din dieta țării.

Dieta țării a ținut o ședință în 5 Noemvrie n., cu care ocaziune ministrul de justiție a prezentat dietei o lege nouă pentru judecarea proceselor civile.

Dar această ședință s'a ținut mai mult numai de formă, de oarece președintele dietei a anunțat că ședința următoare se va ține abia în 16 Noemvrie stil nou.

Cauza, că nu se pot ține ședințele este aceea, că o parte mare din deputați se află în Viena, unde se țin ședințele delegațiilor.

Sub numele de delegațiune este a se înțelege o adunare, din care fac parte mai mulți deputați din dieta ungară și dieta austriacă. Aceste delegațiuni se întrunesc odată pe an, mai cu seamă în Viena, când apoi hotărăsc asupra tuturor afacerilor, ce privesc deopotrivă atât Ungaria cât și Austria. Între aceste afaceri sunt a se socoti de pildă toate cheltuielile, cari se poartă de amândouă țările pentru susținerea miliției, cum și o seamă de alte multe lucruri.

Din cauza, că nu se pot ține în dietă ședințele regulate, mai mulți deputați unguri din opoziție au făcut învinuiri guvernului, zicând că delegațiunile trebuiau să se întrunească de multă vreme, iar nu acum.

Dar guvernul nu-și face atâta bătaie de cap, că doar are atâța mame-luci, cari votează la comandă, că atunci se ține ori nu ședință.

Ungurii și reforma electorală.

În Ungaria este un partid mai mic, care se numește creștin-social (Acest partid nu este a se confunda cu partidul socialist.)

Membrii acestui partid creștin-social au avut Dumineca trecută o adunare, la care au luat parte vr'o 1500 muncitori și mici, industriași. Numărul acestor oameni, e drept, că e mic, dar cele ce s'au spus în acea adunare simțeste fiecare locuitor al țării, afară de grozii cei mari și bogătani, cari nu s'au mai satură de avere.

Între altele s'a vorbit și de scumpetea tratului și cine dintre noi nu va recunoaște asta? Ba asupra acestui lucru deputatul creștin-social *Glesswein*, a ținut o vorbire mai lungă. El a zis,

pe scurt, că scumpetea și alte multe neajunsuri, ce bântuie țara, nu se pot îndrepta decât dacă cârmuitorii țării și cei-ce fac legile vor lucra cu mai mult simț creștin și mai democratic.

În urmă *Glesswein* a mai zis, că pentru a ajunge la stări mai bune în țara noastră, este neapărat de lipsă introducerea votului universal, egal și secret. Fără introducerea acestei legi nu se poate face o îndreptare în spre bine a vieții și stării poporului, care azi poartă atâtea sarcini și greutăți de tot felul.

Ei, dar câți unguri sunt ca acest domn *Glesswein*? Câți cer, ca el, introducerea votului universal egal și secret? Aici zace răul, fiindcă partea cea mai mare din ei sunt orbiti de șovinism față de tot ce nu este unguresc.

Iarăși proces pentru agitație.

„Gazeta Transilvaniei” scrie, că 32 Români din Sâncel (comitatul Tirnavci-mici), sunt dați în judecată pentru agitație în contra nației maghiare. Agitația ar fi făcut-o Românașii noștri prin aceea, că au cântat „Deșteaptă-te Române” și au strigat în seara și noaptea dela 31 Maiu (în spre ziua alegerii de deputat): „Români suntem și chiar să nu învingem și chiar să ne omoare, ca Români murim” și „Jos cu Ungurii, în Tirnavă cu ei”.

Apărarea în acest proces a luat-o vrednicul avocat Dr. Romul Boilă din Dicio-Sânmărtin.

Frumoase semne de „împăcare”!

Adunarea Societății pentru fond de teatru român.

„Societatea pentru fond de teatru român” își ținuse pe vară adunarea generală anuală în Reghinul-săsesc. Atunci s'a hotărit între altele a se face unele schimbări în statute. Pentru acest lucru a trebuit însă, ca să se convoace o nouă adunare, care s'a ținut Duminecă în 6 Noemvrie st. n. în Brașov.

La această adunare, deși s'a ținut în Brașov, care e așezat la marginea țării noastre, au luat parte fruntași din toate părțile locuite de români.

Aceasta e o dovadă tot mai mare, că fruntașii noștri români, se gândesc cu tot dinadinsul la intruparea cât mai curând a frumoasei idei, de a avea și poporul românesc un teatru cum se cade.

Iar până atunci, e vorba ca să fie sprijiniți mai bine toți aceia, cari ar dori să se facă artiști, sau persoane, cari vor scrie piese bune de teatru. Dar nu mai puțin să fie sprijiniți acei artiști, cari vor încerca a juca piese bune de teatru prin diferite orașe și comune de-ale noastre.

Pentru ajungerea acestui scop, atât de frumos și vrednic, comitetul Societății a propus adunării generale schimbarea următorilor paragrafi, după cum urmează:

I. Textul vechiu din § 11 se șterge și se înlocuiește prin următorul text:

„Comitetul se compune din 9 membrii și anume: din președinte, vicepreședinte, secretar, casier, controlor și încă 4 membrii”.

II. La § 21 se adaugă încă următoarea schimbare:

„Și până atunci (adecă până la înființarea unui teatru stabil) pentru înaintarea artei teatrale române în Ungaria, societatea:

a) Va face propagandă în scopul de a se ține treaz interesul pentru teatru și arta înrudite; va distribui burse (stipendii) pentru tineri (de ambe sexe), cari vor studia arta dramatică muzicală și ori-ce altă artă ori știință, în legătură cu teatrul; va împărți premii și ajutoare pentru piese teatrale bune și alte opere alese, literare sau artistice, în legătură cu teatrul.

b) Va institui sau va sprijini una sau mai multe trupe teatrale ambulante (trupa cari umblă dintr'un oraș într'altul, pentru a da reprezentații de teatru) și va folosi toate mijloacele, morale și materiale, pentru sporirea reprezentațiilor teatrale bune la Români din patrie.

Pentru spezele ce le are societatea cu chivernisirea averii Societății și scopurile sus amintite sub a) și b) însă nu se pot întrebunța decât 60% din interesele anuale ale fondului, iar restul, precum și toate taxele încuse dela membri și alte venituri sunt a se adăuga la capital.

Pentru studierea acestor schimbări în statute s'a ales o comisie, care la rindul său, a aflat de bune toate propunerile comitetului. Astfel aceste schimbări spre bine au fost primite de întreaga adunare.

După aceea s'au mai ales încă doi membri noi în comitet. Aceștia sunt vrednicii noștri fruntași *Dr. Iuliu Mantu* din Blaj și *Anton Moctont* din Belciu.

Cu acestea, fiind toate afacerile isprăvite, dl *Dr. Ioan Mihu*, președintele și binecunoscutul sprijinitor al Societății pentru fond de teatru român, a închis adunarea.

De-ale gazetelor.

În Budapesta apare foaia românească „Lupta”, în jurul căreia, aproape dela înființarea ei, acum câțiva ani, au fost o seamă de neînțelegeri. Noi stăm departe de această foaie, care de altecum e scrisă pentru domni, și astfel nu putem controla toate ce se spun și scrie despre ea.

Mai în zilele trecute, în urma unor articole din „Lupta”, s'a pornit din nou o ceartă și fierbere grozavă între cei mai mult sau mai puțin interesați.

În această ceartă s'a amestecat mai pe față până acum *Tinerimea română din Sibiu*. Bine înțeles, foaia noastră, ca foaie pentru popor, nu e chemată a judeca aici, că cine are dreptul în aceste certuri, ce se poartă între domni. Nici în aceea nu ne amestecăm, că ce face și cum face tinerimea din Sibiu e bine sau rău? Asta o vor judeca iar, în prima linie, foile de zi.

Dar ca să nu ni-se poată observa din partea cuiva, că noi am avea cât de puțin înclinare sau înclinație cu cutare sau cutare, dăm loc următoarei scrisori, ce s'a trimis din partea *Tinerimei sibiene* atât nouă cât și tuturor foilor românești. (Observăm numai atât, că contra publicării acestei scrisori nu am avut nimic dela început. Un articol, contra căruia s'a opus redactorul nostru responsabil, a fost cu totul altecum scris.)

Iată scrisoarea tinerimei sibiene:

Manifest.

„Dați-mi presa și voi reforma omenirea“ a zis un sociolog. Și cu deplină dreptate. De aici urmează, că orice organ de publicitate are o importantă misiune educativă în sânul poporului care îl susține.

Această misiune educativă consistă, pe lângă propagarea ideilor culturale și politice, pe lângă cultivarea și susținerea aspirațiilor și a drepturilor imprescriptibile ale unui popor, în întemeierea și pregătirea celei mai necesare arme de luptă în viața oricărei națiuni: a disciplinei naționale desăvârșite, în lipsa căreia nu poate să existe ordine, nu poate să pornească nici un pas de progres în luptele culturale și politice ale unui neam, căci cei-ce n'au stăpânire se risipesc ca frunzele.

Noi avem o stăpânire a noastră aleasă și recunoscută de obștea neamului. Această stăpânire și-a creat într'un ceas fără noroc un organ de publicitate: „Lupta“.

Intrebăm, în ce mod și-a îndeplinit misiunea de educație națională acest organ, care împotriva deciziei categorice a reprezentanților națiunii își continuă și azi existența ca-tilinară și ființa plină de greșuri neiertate, și are grozava cutezanță și nerușinare a se mai numi și astăzi „organ politic național“, cu toate că de când a ajuns sub diriguirea exclusivă a actualului său proprietar, nu reprezintă decât moralul și intelectul stăpânului său.

Dat fiind, că nivelul moral și intelectual al organelor de publicitate exprimă valoarea morală și intelectuală a națiunii ce reprezintă și că aceste organe numai până atunci au îndreptățirea de a fi, până când își îndeplinesc cu sfințenie misiunea lor națională politică și moral-educativă;

Tinerimea română:

1. protestează împotriva apariției ilegale a ziarului „Lupta“;
2. condamnă cu hotărîre atitudinea ne-deamnă și conduita detestabilă a acestui ziar, care după-ce pornise odată războiu contra disciplinei de partid, a cercat apoi prin lingușiri josnice și prin menajarea perfidă a unor ambițiuni și vanități senile neîndreptățite, să-și câștige din nou o platformă pentru continuarea existenței sale, care implică în sine germeii unei primejdioase boale sociale, politice și morale;
3. declară de o rușine a presei naționale existența ziarului „Lupta“;
4. decide excluderea acestui ziar din viața publică românească prin boicot;
5. invită publicul românesc de pretutindenea a lua aceleași măsuri de profilaxie față de această insanitate morală și, în sfârșit
6. Roagă comitetul național, să intervină cu recunoscuta sa autoritate pentru curmarea definitivă a acestui scandal public!

Sibiu, 3 Noembrie n. 1910.

Emil Borcia, Dr. I. Lupș, Dr. Petrașcu, Teodor Romul Popescu, Dr. Victor Suciu, Aurel Vasile, Dr. Anton Bogdan, Ioan Rebea, Dr. V. Rusu, Dr. I. Cl. Iuga, Dr. Valer Ghidă, Remus Cosma, Dr. I. Borcia, Dr. N. Bălan, Victor Stanciu, Dr. Ioan Ioanoviciu, Eugen Todoran, Romulus Perian, Ion Budiu, Ion Agârbiceanu, Dr. Tiberiu Bredicianu, Dr. Dănilă Vasu, Iuliu Enescu, Dr. Ilie Iancu, Octavian Neagoș, Gheorghe Popp, Dr. Lucian Borcia, Al. Simonescu, Dr. Ioan Mușin, Oct. C. Tăslăuanu, Andrei Gușu, Alexandru Muntean, Vasile Chiroiu, Sofroniu Roșca, Dumitru Sândeau, Ovidiu Grilla, George Velcean, Mircea Cioran, Dumitru Simțion, Alexe Popp, Emil Vințeler, Anghel Bena, George Giuvelca, Alexe Odor, Constantin Georgescu, Constantin Muslea, Marcel Sourca, Eugen Vancu, Emil Comanescu.

Declarație.

În zilele trecute, subscrisul am' fost atacat în două rânduri în ziarul „Tribuna“ din Arad. Motivul a fost, fiindcă nu m'am învoit ca dl Gheorghe Popp să publice un articol în „Foaia Poporului“. Dumnealui a luat parte la redactarea „Foi“ de 3 luni de zile și acum voia să publice un articol, ce nu cuprinde altceva, decât niște atacuri personale dimpreună cu niște acuze vechi într'o cauză, pe care cetitorii „Foi Poporului“ nu o cunosc din destul.

Cauza, că în foaia noastră nu se pot publica câte certuri toate, este și aceea, că „Foaia Poporului“ e foaie populară săptămânală, susținută de popor, iar atacurile domnilor se poartă în prima linie în foile de zi. (Alta este, când se face prin cineva nedreptate direct poporului).

Afară de aceea, mai sunt chiar și foi de zi, cari până astăzi nu s'au amestecat în această ceartă, ce se învârtă în jurul ziarului „Lupta“ din Budapesta și editorul ei.*) Ba articolul din întrebare, ușor mai putea aduce cu sine și un proces, care, chiar dacă dl Popp subscria articolul, totuși în urma urmelor să poate întâmpla, că nu rămâne fără urmări și asupra mea, ca proprietar-editor și redactor responsabil al „Foi Poporului“. Astfel mi-am pus întrebarea: Ce scop poate avea publicarea unui astfel de articol în o foaie populară săptămânală, ce are programul ei bine stabilit de acum 18 ani? Aci sunt foile de zi, discute ele între ele, iar la urmă vom spune și noi cetitorilor noștri la ce sfârșit au ajuns lucrurile, după-cum am făcut și vom face totdeauna.

De această părere a mea au fost toți acei bărbați fruntași și cu trecere, cărora le-am spus sau m'au întrebat, că în jurul la ce se învârtă invinuirile ce mi-se aduc în „Tribuna“.

Dar fiindcă atacurile răutăcioase din „Tribuna“ îndreptate contra mea, urmăresc țânta de a mă discredita în fața publicului mare, am trimis îndată un răspuns spre publicare în „Tribuna“, voind a mă apăra în fața acelu public, în care am fost atacat. Până în momentul când se pune „Foaia Poporului“ sub tipar, nu știu încă, dacă a apărut sau nu răspunsul meu în „Tribuna“. Sunt însă curios a vedea imparțialitatea (nepărținirea) „Tribunei“, care în timpul din urmă, în două rânduri, față de alți bărbați, a mai dat dovezi, că ea publică numai atacurile îndreptate de unii, iar când vine omul atacat să se apere, îl respinge sub cine știe ce pretexte, de cari poți afla destule, dacă vrei.

Dela poziția ce o va lua ziarul „Tribuna“ față de răspunsul meu, atârnă azi și aceea, că în ce formă mă voi apăra în viitor contra unor atacuri atât de josnice, fără a putea dovedi nimic pozitiv contra mea.

Sibiu, 10 Noembrie n. 1910.

Nicolae Bratu.

*) Pentru a incunajura ori ce hănuială cât de mică, că, nevoind eu a mă amesteca în polemicele din jurul „Luptei“, aș avea ceva comun cu această foaie sau cu persoanele ce o conduc azi, declar categoric: Nici odată în viața mea până astăzi nu am schimbat vre-o scrisoare cu actualul proprietar-editor și redactor al „Luptei“, dl D. Birăușiu. Personal încă nu am discutat cu dănsul măcar un cuvânt asupra finutei politice sau sociale a ziarului „Lupta“ și „Foaia Poporului“. Chiar și numai o hănuială, fără a putea dovedi, o consider de ea lăcomie ordinară și răutăcioasă. N. B.

Ce să petrece în străinătate.

Părerea unui ministru englez.

Ministrul englez Grey a zis într'o adunare: „Lucrul de căpetenie, în jurul căruia se învârtă totul în veacul nostru de-acum nu este politica mare (externă), ci asigurarea păcii între popoare. Astăzi, mai mult ca ori când, fiecare popor atrîna dela altul; cea mai mare parte a omenirii dorește pacea“.

Frumoase cuvinte! Numai cât chiar ministrii Angliei, Germaniei și Franciei una vorbesc și de multe ori alta fac! Pe de o parte nu o mai slăbesc cu pacea, iar pe de altă parte construiesc din greu vapoare de războiu.

Schimbări în guvernul Franței.

Zilele trecute s'au schimbat mai mulți miniștri din guvernul francez. Din cei 12 miniștri, câți sunt de toți, numai ministrul-prezident Briand și încă patru au mai rămas în posturile lor. Schimbările s'au făcut, fiindcă au ajuns între ei la neînțelegeri din una din alta. Dar așa trebuie, las să se mai schimbe și ministri!

Cu această ocaziune e foarte potrivit a aminti, că dintre cei 12 miniștri, doi s'au ridicat din niște familii foarte sărace. Tatăl ministrului de lucrări publice, Pauch, a fost un simplu țăran, iar fiul lui, care e acum ministru, a trebuit să lucre, ca să poată învăța. Dar și-a dat silința, învățând mereu până s'a făcut avocat, apoi a fost ales deputat, iar acum ministru.

Al doilea ministru, ce s'a ridicat din oameni săraci este Loferré, care a putut învăța la școală numai fiindcă tată-său era servitor la un liceu (gimnaziu).

Iată, cum se pot ridica oamenii străduitori în țara Franței, iar nu ea la noi, unde, ca să ajungă cineva ministru, trebuie să fie un grof mare sau să aibă avere multă.

Tot așa se cere și nume mare, sunător, ca cineva să poată ocupa un post mai de dai deamne în slujba statului.

Expoziția de copii în Sadu.*

Fiind vorbă de promovarea bunăstării poporului nostru român, nu putem face serviciu mai bun ca atunci, când ne interesăm de însași ființa individuală a lui. E bine și frumos din partea tuturor, cari să nizuiesc a ridica masa poporului la un grad mai înalt de cultură, este de laudat munca sistematică, ce s'a pornit din multe părți pentru așezarea țărânimii noastre pe o treaptă solidă economică, dar cu mult mai de laudat trebuie să fie ostenelele acelora, cari contribuiesc la însași nobilitarea țărâmului român ca om singuratic.

Intru adevăr nu ne putem închipui lucru mai caraghios ca acela, când cineva învață pe econom cum să-și cultive moșia, cum să-și crească și îngrijească dobitoacele ce le are, dar despre aceea cum să se îngrijască pe sine, cum să se nutrească, cum să-și crească pruncii, ca aceia să devină oameni zdraveni la trup și la minte — nu-i spune nimic, cu toate că împrejurările, în cari tră-

*) Din lipsă de spațiu, nu am putut publica mai curând acest raport.

iește acel econom lasă mult de dorit. În astfel de cazuri ajutorul cel mai grabnic îl pretinde însuși omul ca singuratic, căci în prima linie dela el atârna realizarea celorlalte condițiuni, cari se pot intrupa numai dacă el este inzebrat cu minte sănătoasă și judecată chibzuitoare. Apoi mintea sănătoasă numai în corpul cel sănătos se poate sălășlui. Prin urmare, ca mintea să aibă lăcaș bun trebuie, ca corpul să fie sănătos și apoi celelalte gânduri ușor le vom putea intrupa.

Calea aceasta o urmează și „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“, și nu fără rezultatul dorit. Roadele pe cari le realizează aceasta Reuniune harnică se văd cu ochii. Ea are la dozar o mulțime de însoțiri de eredit, expoziții de copii, de vite, de poame, apoi dăruirea gratuită de vițele de prăsilă, de altoi, de pădureți, toate acestea imprunate cu sfaturi folositoare pentru poporul nostru — sunt tot atâtea dovezi de harnicie.

Aceste sunt dovezi, că conducătorii acestei Reuniuni sunt pe deplin pătrunși de dragostea, pe care trebuie se o aibă cărturarii noștri față cu popor și ei își știu și alege potrivit terenul de muncă. Ei, nimica necruțând, aleargă până în satele celea mai ascunse și departe dela centru. Intre acești apostoli, dornici de înaintarea țaranului nostru, secretarul reuniunii totdeauna a fost și este la locul său.

Pentru tot ce a făcut și face dl Tordășanu în ajungerea scopului Reuniunii nu-l vom încerca cu laudele cuvenite, căci poate s'ar supăra unii, cari invidiază meritele lui incontestabile. Toemai dacă s'ar afla cineva, care să ia asupra s'a acestea, îl rog să nu se supere zădarnic, căci noi cei din provincă ne-am obișnuit atât de mult cu dl Tordășanu, pe care îl cunoaștem cu mic și mare, încât greu ne-am putea deda cu un altul la ocaziuni de acestea.

Spre a nu trece însă marginile unui simplu raport, în celea următoare vom să amintesc despre decursul expoziției a 5-a de copii, aranjată Dominecă în 23 Octombrie st. n. anul curent în frunța comună Sadu, de unde se prevede Sibiiul cu lumina prin — sârmă.

În butul timpului ploios expoziția a fost destul de bine cercetată, atât în ce privește pe trimișii Reuniunii cât și alți oaspeți și popor. Din centru au luat parte dl Dr. Ilie Beu cu doamna și d-șoara O. Manu, dl Tordășanu cu doamna, dl protopop gr.-cat N. Togan, dl asesor consistorial L. Tritean cu doamna, domnii advocați Ivan și Fruma. Din Căsnădie au sosit dl Dr. V. Schuster prim-pretor, dl Dr. I. Miclea pretor și dl medic Dr. Resch, apoi dl Dr. Traian Petrașcu medic în Tălmăciu, dl Ioan Fanea, notar în Tălmăcel și doamna, dl Teodor Stoia, director școlar în Veștem și alții. Deja la sosirea celor dintâi trăsuri 10 fitecăi chipeși, frumoși călăreți, alergau întru întâmplinarea oaspeților mult așteptați. Tuturor le-a fost dat a fi împărțâși de acest onor, până și tarafului de lăutari înfrunte cu cumătrul Brașovean, omul veseliei la banchetul de mai apoi.

Sosirea în comună s'a întâmplat toemai deodată cu eșirea oamenilor din biserică. Până să prânzască mamele și copiii, oaspeții au fost invitați la o gustare în casele notarului Victor Florian. Nu mult după aceasta ne-am adunat cu toții în frumosul edificiu școlar, locul expoziției. Ajunși aici, protopopul Nicolae Togan, ca prezident, rostește o vorbire frumoasă, în care arată gândurile Reuniunii agricole pentru înaintarea poporului nostru român; scoate la iveală figurile marilor bărbați ai neamului,

răsăriți din această comună, ca Inocențiu Micu-Klein, Samuil Klein, oculistul Molnar etc.

Deschisă expoziția, cei mai bine de 100 copii au fost așezați în două sale, băieți și fete. Materialul expus a fost cercetat cu deamănuntul de cei pricepători, și în sfârșit juriul statorește lista celor de premiat și anume 35 fete și 28 băieți cu premii dela 2—10 cor., în total 200 cor., la care a contribuit Reuniunea însăși cu 50 cor., comuna bisericăscă și comuna politică din Sadu dimpreună cu institutul „Frățietatea“ iarăși cu câte 50 cor. Tuturor copilașilor expuși li s'au împărțit zaharicale, zmoshine etc., iar unei mame sărace i s'a dăruit din partea Reuniunii o garnitură pentru bujorelul său, pe care d-na Tordășanu l'a înfășat în fața mamelor, dând tot odată explicațiile și sfaturile de lipsă. Afară de celea de mai sus s'au împărțit poporului 100 cărticele puse la dispoziție din partea „Asociațiunii“.

Pe când juriul își ținea ședința, publicul a fost intrunit în una din salele de învățământ a școlii, pentru a asculta învățăturile date de dl Dr. Ilie Beu despre îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 1 an. Sfaturile d-lui Dr. Beu urmate fiind din partea mamelor numai urmări bune pot avea, cu atât mai vărtos căci dânsul astăzi este o autoritate în această privință. Dl director școlar din Veștem Teodor Stoia prin coferința „Influințele alcoolizmului asupra copiilor mici“ a convins pe cei prezenți despre pagubele grozave, ce le cauzează beuturile în sănătatea, vioiciunea și deșteptăciunea copiilor. Dovește cu pilde luate din viața de toate zilele, că omul beat comite cele mai multe fărâdelegi și roagă pe cei de față a lucra într'acolo ca copiii să fie scutiți de beuturi, barăm până la etatea de școală, căci de aici înainte și aceasta va conlucra la stăpânirea acestei buruieni urâte. Ca și la celelalte expoziții de felul acesteia așa și acum au fost fotografiate mamele cu copiii premiați și alte câteva grupuri de poporeni.

Terminându-se toate aceste ne-am intrunit la bogata masă pregătită de comitetul aranjator local, care în frunte cu dl Florian, notar în loc, cum și corpul învățătoresc a știut să răspândească și pe această cale ostenele celor ce nu au pregetat a participa la această expoziție. Aici am putut vedea intruniți domni și țărani în frunte cu comitetul parochial și comunal și alți fruntași din comună. Vorbirile rostite la aceasta masă încă au fost o adevărată școală pentru popor. Venerațiunea cu care datorim marilor înaintași amintiți în vorbirea părintelui Togan, a eșit iară la suprafață și s'a exprimat dorința generală de a însămna locul, unde s'a născut marele Inocențiu cu o tablă comemorativă. Fiindcă acesta a fost un stâlp puternic al tuturor Românilor, suntem datori ca cu toții să contribuim la însămnarea locului istoric, astăzi proprietatea unei străneposte al stăpânului de odinioară. Și cine ar fi mai chiebat a înfăptui acest act de pietate, dacă nu „Asociațiunea“, care este a noastră e tuturora, întocmai ca și fericitul în domnul — mort în pribegie?

În convingerea, că cu acest prilej s'au săvârșit bune și frumoase isprăvuri ne-am despărțat la ale noastre ducând cu noi celea mai plăcute amintiri, în special despre doinele pătrunzătoare ale tineretului din comună și a artistei noastre doamna Veturia Triteanu.

Rip.

*) În numărul viitor vom începe publicare acestei frumoase conferințe.

Ministrul de comerț și meseriași.

Mai zilele trecute s'a prezentat la ministrul de comerț Hieronymi, o deputațiune a corporațiilor ungurești de meseriași spre ai prezenta memorandumul lor, ce a fost debătut la congresul din anul acesta. Cu conziderarea la numărul mare al meseriașilor noștri, cari cetesc această foaie, dăm pe scurt cele spuse de ministrul de comerț în fața deputațiunii meseriașilor. E de interes, ca să știm și noi, românii — măcar că nu facem parte din corporațiile ungurești — cum judecă ministrul Hieronymi asupra meseriașilor. El a zis între altele:

Legea de meserii va fi schimbată, dar nu așa cum a fost plănuită de vechiul guvern, de oarece nu este destul de practic întocmită acea schimbare.

Înainte de a se debate legea în dieta țării, schimbările se vor face cunoscute meseriașilor interesați, spre a-și spune părerea.

Legea pentru asigurarea în caz de boală și nenorociri, s'a dovedit, că are atât de multe scăderi, încât trebuie schimbată cu totul.

După acestea s'a ocupat ministrul, în vorbirea lui, cu *ajutorarea industriei mici*. (Se știe, că în anii din urmă guvernul a dat foarte multe ajutoare pentru industria mare și mică). Intre altele a zis ministrul: Vestea, că el nu ar mai fi de părere, ca să se ajute meseriașii săraci cu mașini, e greșită. Decât că nu e corect, ca de pildă o mașină de cusut, pe care o capeți pe lângă plățirea în rate lunare de 4 coroane, să se dea ca subvenție. Un meseriaș, care e atât de sărac, încât nu-și poate cumpăra o asemenea mașină, acela nici prin un ajutor de stat așa de neînsemnat nu va putea înainta. Trebuie bine socotit, cine să fie ajutat și în ce fel. E o simplă scornitură însă, că ministrul nu mai voește peste tot să dea mașini. El își dă numai silința, ca în ori-ce caz singuratic să se convingă, dacă e de lipsă a se da ajutor și dacă prin o mașină i-se poate cuiva ajuta după trebuință.

La observarea mai multor membri din deputațiune, a declarat ministrul, că la împărțirea acestor ajutoare, el nu va fi călăuzit de vederi politice. În fine a mai declarat ministrul, că va lua la cunoștință totdeauna cu bunăvoință dorințele meseriașilor.

Aceste declarații le-a făcut ministrul în fața susnumitei deputațiuni. E drept, că dintre Români mai nimenea nu s'a bucurat nici până acum de aceste ajutoare. Dar n'ar fi rău, ca de acum înainte să se încerce, pentru că noi încă plătim toate dările statului, ca și poporul maghiar. Prin urmare, avem dreptul să cerem și ajutorare.

Nu uita

stimate cetitor, — la comanda sau tot felul de alte cumpărări, făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în

inseratul din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lățirea foii noastre, iar pe de altă parte vei fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

Literatură și știință

Actuale.

I.

Rândunica mititică

A fugit de-al toamnei vânt;
În schimb mi-a venit la casa
„Planul de învățământ“.

Rândunica ciripește

Undeva, unde nu-i ger; ...
— Doamne! multe cere „planul“
Și eu nu am piept de fier!

II.

»Activitate extra — școlară«

De-acum mai mult să dezvoltăți!

— D'apoi că noi în ori-ce seară

Jucăm cu popa „preferanți“.

Petru O. Orlățanu.
Învățător.

Ascultă pe tatăl și pe mamă-ta ca să-ți fie bine și să trăiești mulți ani pe pământ.

Iată una din acele porunci atât de necesitate azi. Scurtă dar cu înțeles atât de încăpător, atât de plin de adevăr, cum rar se întâmplă să fie altele. Copiii și tinerii sunt neștiutori de bine și rău; nu cunosc lumea nici n'au priceperea vieții. Nici nu le-o poți cere, cum nu poți stărui ca poama verde să aibă însușirile celei coapte. Ei, în nevinovăția, în neștiința lor, ades iau binele drept rău și răul drept bine, după cum pruncul întinde mâna să ia jaratec, neștiutor, că se va arde; tot astfel, tinerii nepricepuți se aruncă în viață, necunoscători de oameni și împrejurări și se nenorocesc. Tocmai de aceea fericite de copii ascultători; căci sfaturile pline de înțelepciune și dragoste ale părinților îi vor duce la fericire, pe când neascultătorii sunt meniți pieirei. Dacă puii tineri n'ar asculta de strigătul mamei, când îi chiamă supt aripile ocrotitoare, să vie repede îndatăce, cu ochii lei ageri, zărește uliul, n'ar rămânea nici unul. Tot astfel, și pe acei copii și tineri, cari, ori n'au noroc de părinți, ori sunt neascultători, îi așteaptă nenorociri și chiar pieire.

Primejdia e chiar la începutul tinereții, că ei se cred deplin cunoscători și biziindu-se pe puterea tinereții, li se pare că-s mai deștepti decât părinții, iar sfaturile acestora, scoase din viața trăită, le iau drept vechituri și toane bătrânești, întocmai ca și cel care, neștiind înota se aruncă în valuri, ei se avântă în noianul vieții, de o mie de ori mai primejdios. Să luăm aminte: porunca nu zice să ascuți pe bătrâni, ci pe tată și mamă, căci ei sunt cu adevărat binevoitori. Mai curând părintele se va lovi în ochi, decât să dea sfat rău copilului. Bine înțeles, vorbim de părinții destoinici și nepătimiși.

A asculta pe tată și pe mamă înseamnă a asculta de cunoștința și mintea lor încercată. Ei, ca unii ce-au trăit, cunosc urmările faptelor greșite; cunosc mai bine apucăturile oamenilor și cum să te păzești de ei.

E destul de trist că mulțime de cunoștinți căpătate de părinți nu pot trece de-a-dreptul la copii, cum e, de pildă, toată agoni-seala cărturărească și meșteșugurile. Cei mult moștenesc copiii puțința de-a învăța și căpăta mai lesne, prin muncă, iscusința părinților. Ar fi însă de mare folos pentru propășirea

omenirei, dacă tinerii și copiii ar asculta povețele părintești.

Din această ascultare ar urma pentru ei o viață mai bună și nu ar mai face și ei mulțime de greșeli ce-au făcut părinții. Prin asemenea ascultare ar propăși mult mai repede neamul omenească și s'ar apropia de fericire.

Animalele, prin ascultare și neîncetată repetare au ajuns să-și întărească în urmași însușirile și deprinderile neapărat trebuitoare soiului lor. Mintea omenească e departe încă de-a fi ajuns acolo! Totu-și e de netăgăduit că ascultarea de părinți folosește mult.

Porunca sfârșește făgăduind ca răsplată „ani mulți și fericiti“. Cât adevăr e în această parte! Nimeni nu simte mai curând primejdiile ce amenință viața copiilor decât mama în dragostea ei nemărginită! Și 'n adevăr, ascultând povețele părinților, copii și tinerii vor trăi ani mulți, căci vor fi feriți de multe primejdii și nenorociri.

Răul cel mare e neascultarea copiilor pe zi ce merge, tot mai de speriat. Și odată cu ea crește și numărul nenorocirilor și nefericirea tinerilor de azi, cari, căpătând numai o spoială de învățatură, totuși se cred grozav de deștepti și desprețuiesc povețele părinților scoase din viață.

De aceea trebuie întipărită copiilor, de mici, ascultarea cătră părinți, ca una dintre poruncile cele mai de căpetenie, firește nu cerem ascultare oarbă, ci îngăduință și răbdare de-a lua seamă și a cântări bine povețele lor, chiar când li s'ar părea cu totul neîntemeiate.

Sofia Nădejde.

„Albina“.

Poezii populare.

De pe Tîrnave.

Ce vii, badeo târzior,
Ori de mine nu-ți-e dor?
Ba mi-e dor mândruț-o țare,
Nu pot trece valea-i mare;
Valea e cu mărăcini,
Nu pot trece de străini,
Valea e cu bolovani
Nu pot trece de dușmani,
Și valea-i cu petricele
Nu pot trece de guri rele.
De vii bade pe la noi
Puneți clopote pe boi,
Să te-aud dela război.
Când mergi bade la pădure
Hai la noi după săcure,
Să-ți dau apă din păhar
Să-ți treacă de chin și-amar.

Câte fete-s Bărgăvene
Toate-s negre la sprâncene;
Numai una-i mai albuță
Și aceea mie draguță.
Mândra mea o iie are
Și o spală în căldare;
O întinde pe-un butuc
Câni-o latră ca pe lup.

Nime'n lume nu se'nșală
Ca ficiorul când s'nsoră,
Prinde patru boi la car
Și duce trudă și-amar;
Prinde patru boi la rudă
Și duce năcaș și trudă.

Draga badii copiliță,
Astă-vară sugeai țiftă
Și-acum dai badii guriță.

Arză-te, dorule, para
Când vii pe la mine sara;
Arză-te, dorule, focu
Că la mine-ți ași locu.

Du-te, dor, du-te cu drag
Pune-te la mândra'n prag;
Du-te dor, du-te sărace
De vezi mândra ce mai face,
E bine ori ieste rău,
Ori cum am lăsat-o eu.

Culese de Ion Copăceanu.

Mai dinainte.

Turcul și bulgarul erau vecini. Amândoi s'a întâmplat să aibă cai, Turcul însă îngrijea de cai, ca de ochii din cap. El îi țăsela, le da apă la vreme, avea pentru ei grajd și mai ales îi hrănea bine. Fânul turcului era numai o floare și nu trecea zi, ca să nu mănânce caii lui și ovăs.

Pe de altă parte, bulgarul care era mai sărac și mai lășător, ținea caii mai mult ca să nu-i lase să moară. Așa că-și ștergeau și ei gura c'o mână de pae vechi, căci de țăsălat și de ovăs, nici habar nu aveau.

— Ce faci tu bre efendi, de ai cai frumoși?

Eu îi îngrijesc...

— Cum îi îngrijești?

— Le mai dau și ovăs, nu numai bătae.

— Auzi? — ovăs... și ovăsul este bun la cai?

— Caii cari sunt îngrijiți și mănâncă ovăs, nu te lasă în drum....

— Așa? — bine....

A trecut o vreme la mijloc, dar bulgarul tot nu căuta de cai mai bine ca până acum, căci își zicea el: — De ce să cheltuesc degeaba cu ei, căci n'am nici o treabă de o camdată, mai bine să le dau ovăs, când o fi să fac vr'un drum. Când voi vedea că n'o urnesc din loc atunci n'am de cât să le pun traista cu ovăs în cap, ca să prindă la putere.

Intr'o zi ducând bulgarul lemne la tirg, n'apucă bine să se depărteze de sat și caii încep a slăbi din mers și a poticni osteniți. Bate bulgarul caii, îi îndeamnă, îi mai strunește, degeaba toate, mărtoagele încep a da în genunchi.

— Așa-mi faceți? — bine... am eu leac pentru slăbiciunea voastră....

Și bulgarul ia traistele cu ovăs de la fundul căruței și le pune în capul cailor ca să mănânce.

— Ei, după ce-ți termina ce v'am dat, am să vă văd.

Bieții căiuți, când au dat ei de mâncare bună, măcinau cu fălcile de nu puteau dovedi și strănutau în traiste mulțumiți. Bulgarul se bucura și el, de înviorarea cailor, aducându-și aminte de povața turcului cu adevărată recunoștință.

Cum stătea el așa în mijlocul drumului și privea la cai cum își scuturau lacomi traistele din cap, deodată s'aude venind din zarea șoselei trăncănit gonit de căruță. Bulgarul se înalță în opinci și cunoaște bidivii turcului, cari veneau mănâcând pământul. În alergătura asta, îl cunoștea și turcul tocmai de acolo și văzându-l cu caii opriți pentru mâncare și cu povara cea grea în căruță, se scoală în picioare răsând batjocoritor și-i strigă de departe făcându-i semn cu biciușca:

— Mai de dimineață bre... trebuia mai de dinainte...

Și când să treacă vrăjmaș pe lângă bulgar, să pleacă în spre el și făcându-i semn tot cu biciușca îi lasă vorbă în urmă:

— Asta se face de-acasă, bre... de-acasă...

>Min.<

Ioan Adam.

Glume și snoave.

Intre prietene.

— Cum, Ano, te-ai logodit cu tinărul Ilescu și înainte îți băteai joc de dânsul!

— De unde puteam să știu, că are de gând să mă ia?

Țiganul călare.

Să dă comanda, ca toți să descalece de pe cai. Un țigan însă rămâne călare.

— N'ai auzit, să descaleci de pe cal, mă?

— Trăiți, don sergent majur, a mea-i iapă.

Sașii și Românii.

— Ce deosebire este între Sași și români?... — întrebă cineva acum după alegeri. Cel întrebat răspunse plin de înțeles:

— A ceea, că Sașii tac și fac, iar Românii nici nu tac, nici nu fac!

Un răspuns.

O domnișoară cu părul foarte roșu se așază în tramvai lângă un domn tinăr.

Domnul: Domnișoară, te rog, nu te așeza lângă mine, căci părul d-tale roșu ar putea să mă aprindă.

Domnișoara: Nu te teme domnule. Iești prea verde, decât să îei fos.

Sasul păcălit.

Un român cumpără odată două butoaie de vin de la un sas. Când era să le plătească băgă însă de samă, că nu are bani de ajuns. — Știi ce, zise sasul: Un butoiu îl lași aici zălog, iar unul îl duci. Când vii după ăstalalt le plătești amândouă.

— Românul zimbi pe sub mustețe și să duse cu butoiul de vin gândind în sine: ce mare prost e sasul ăsta.

Nenorocirea unui aviator.

În zilele trecute am spus și în foaia noastră, că renumitul aviator (născocitor de mașini de zburat) Chavez, care este un francez, a dat peste o mare nenorocire, ce i-a cauzat moartea. Anume acest francez s'a rămasit că el va trece în zbor peste marele munte Simplom (munți Alpiilor din Elveția). Acești munți sunt mai înalți și decât Carpații noștri. Chavez a și zburat mai mult de drumul jumătate, când de odată a voit să se dea puțin jos. Atunci a căzut fără veste, cu balon cu tot, dela o înălțime de 10 metri. Întâi s'a crezut, că rănile nu sunt grele, dar ele nu au putut fi vindecate, ci Chavez a murit. El, după cum se spune, s'a despărțit cu mare greu de viață. Meru striga: nu vreau să mor, nu vreau să mor! A avut numai etatea de 21 ani și cine știe ce născociri ar mai fi putut afla. Chipul nostru ne arată jos pe Chavez, cum îl leagă medicii la rani, iar deasupra se vede mașina lui de zburat, cu care el a plutit peste munții ce se văd în dreapta și stânga.

Știrile Săptămîinii.

Sibiu, 11 Noembrie n.

Sibiul în ochii Ungurilor. Măi, da grozavi mai sunt Ungurii ăștia. Nici nu se aude bine ceva, și încep a striga în gura mare. Așa bună oară foaia ungurească „Budapesti Hirlap“ din Budapesta a scris zilele trecute, că ministerul comun de războiu are de gând să înființeze o școală de cadeți pentru artilerie (tunari) în Ungaria. Despre această afacere s'a amintit puțin și în unele foi din Austria, observându-se că Sibiul ar fi cel mai potrivit oraș pentru această școală. Atât le-a trebuit să audă foile ungurești! Foaia „Budapesti Hirlap“ numai decât și-a eșit din sărite! Că doară ministrul de pe vremuri Trefort a mutat academia de drept (școală mai înaltă ca gimnaziul) din Sibiu, iar ministrul de justiție Pauler a mutat la Cluj Curtea cu jurați pentru procese de presă, care mai înainte încă era în Sibiu. (E știut că Curtea cu jurați a fost mutată, în urma achitării unor procese de-ale „Tribunei“). În urma acestora, foaia ungurească află cu cale, că și partea cea mai mare a institutelor militare, dimpreună cu comanda de corp, trebuie mutate din Sibiu în alte „locuri potrivite“. De oarece, zice numita foaie, într'un caz de războiu, România cât ce bați în palme ar pune mâna pe aceste institute. (Săracă minte ungurească, unde te duci cu gândul!) Apoi mai zice „Budapesti Hirlap“, că Sibiul, deși e așezat în Ungaria, tot nu este oraș cu colorit unguresc. De aceea, afară din Sibiu cu școala de cadeți!

Iată cât de departe merge șovinismul unguresc, care nu mai cunoaște margini! Voește, ca un oraș, în care locuiesc și Sași și Români să nu mai poată da înainte de loc.

Distincțiuni. Cetim în „Unirea“ din Blaj: În ședința conzistorială din 19 Octombrie v. Exelenția Sa Metropolitul Mihali a binevoit a conferi titlul de protopopi onorari asesorilor conzistoriali: Dr. Ambroziu Cheșian, director gimnazial, Ioan F. Negruțiu, directorul preparandiei, Iacob Popa, proto-notar și Iuniu Br. Micu, vicenotar conzistorial.

Dr. Nicolae Ittu, medic român în Sibiu, s'a întors din călătoria ce o făcuse la Frankfurt (țara nemțească), pentru a vedea cum vindecă medicul Ehrlich pe oamenii bolnavi de sifilis. Dr. Ittu dă acum iar ore de consultațiune.

Scumpirea biletelor de tren. O foaie ungurească din Budapesta vestește, că în ministerul de comerț se plănuiește o urcare a prețului pentru biletele de zona, adică biletele, ce au valoare a călători cu ele un timp anumit, până la 24 de ciasuri. Din banii ce se vor aduna prin ridicarea prețului acestor bilete, e vorba să se acopere o parte din nouăle cheltuieli, în sumă de 45 milioane coroane, cari sunt de lipsă pentru îmbunătățirea și facerea de noi linii ferate. Urcarea, se spune, că se va face astfel, că în loc de cele 16 zone de până acum, se vor întocmi 32 de zone. Prin această reformă va deveni mult

mai scumpă ca până acum călătoria în ținuturi depărtate unul de altul. Se susține, că această urcare în preț să se introducă cu 1 Ianuarie 1911. Din partea celor competenți în ministerul de comerț s'a declarat, că o urcare a prețului pentru biletele de tren se plănuiește, dar cercetările în această afacere nu sunt încă isprăvite, prin urmare nu s'ar fi luat nici o hotărâre sigură.

Ori cum ar fi, vorba e, că se va scumpi călătoria cu trenul, în loc să se ieftinească ca în alte părți. Astăzi în toate țările culte se lucră la ieftinirea călătoriei încoace și încolo, numai la noi se întâmplă contrarul. Nu de geaba trăim în Ungaria!

Vecin rău. Din Deva se scrie: Țăranul din Coroieșteni, Ion Petrescu, a fost deținut pentru omor. Cauza este următoarea: Mai zilele trecute a intrat din nebăgare de seamă calul lui Dumitru Șauca în grădina lui Petrescu. Familia lui Șauca a voit să prindă calul. Petrescu, văzând aceasta, a început a pușca cu revolverul asupra vecinului său Șauca. Cu un glonț a nimerit pe feciorul de 19 ani al lui Șauca, iar un alt glonț a atins chiar pe soția lui Petrescu, care a fost rănită de moarte.

E foarte dureros, că din lucruri așa de mici, cineva e în stare a sări cu arma asupra cuiva. De ce nu sunt unii oameni de-ai noștri mai cu judecată și cu sânge rece, când li se întâmplă ceva?

Scarlatină (șarlah) în Brașov. Din Brașov să serie, că acolo în timpul din urmă se înmulțesc înbolnăvirile de scarlatină și anghină (difterie). În o singură casă (Siebgasse nr. 48) s'au bolnăvit zilele trecute 3 copii de scarlatină, dintre cari unul a murit încă în aceeași zi.

Se apropie iarna. În Ungaria de nord a început zilele trecute a ninge. Toate ținuturile din acea parte a țării au căpătat înfățișare de iarnă. — În părțile bănuțene, mai ales în comitatul Timiș, a căzut zăpadă în săptămâna trecută.

Un furt curios s'a întâmplat zilele trecute în București, în localul „Oteleșanu“ de pe Calea Victoriei. În decursul serii, pe când cânta muzica, niște pungăși au intrat înăuntru și au furat toate rocurile de iarnă ale muzicanților. Furtul a fost descoperit numai târziu pe noapte, după ce s'a sfârșit concertul, iar muzicanții au voit să meargă acasă. Numai atunci au observat, că rocurile lor nu sunt nicăiri, astfel că zgriburind de frig au trebuit să meargă la poliție spre a înștiința furtul întâmplat.

Nu lăsați copii de capul lor! Dru-marul Ioan Vlad din Măgura, lângă Bistrița, a lăsat copii să se joace singuri în pădure. Copii, în nesocotința lor, au început a rostogoli un copac, ce se afla tăiat jos. Când au văzut, că copacul să rostogolește spre ei tot mai iute și mai tare, au voit să se dea la oparte. Dar abia au putut scăpa cei mai mărișori, pe când o fetiță mică de 8 ani a fost strivită de copac atât de tare, încât a murit în aceeași zi.

Convocare. Despărțământul „Făgăraș“ aparținător „Reuniunii învățătorilor din Arhidieceza gr.-cat.“ își va ținea adunarea de toamnă la 20 Noembrie st. n. a. c. în Făgăraș. Punctele mai însemnate din programul adunării sunt predarea unei lecții practice, prin învățătorul G. Comănar și cetirea disertației „Educația morală“, de învățătorul I. Stroia.

Mușcat de câni. Ciobanul ungar, Gabor Veres din Sângeorgiul român, ține pentru păzirea turmei lui de oi, niște câni foarte răi, ce au băgat frică în toată împrejurimea de acolo. Mai zilele trecute câniul lui Veres au tăbărit asupra economului Ioan Pop, pe care l'au rânit atât de greu, încât e temere, că nu va mai scăpa cu viața.

Câniul răi sunt buni la turmele de oi, dar e bine să fie învățați de stăpân, ca să nu se dea asupra omului în ziua mare din bun senin. Oierii noștri ar trebui să iee învățatură din pățania ciobanului ungar, de oarece în urma urmelor ciobanul și stăpânul trag scurta.

Un mare furt postal. Banca Națională din Bruxela, țara Belgiei, a trimis săptămâna trecută la filiala ei din Antwerpen 100,000 de franci. Banii fiind hârtii de câte 20 de franci, au fost așezați într'un sac, care pe urmă a fost cusut bine. Cu toate acestea, când a ajuns sacul în Antwerpen, unde a fost desfăcut, nu s'a găsit în el decât hârtie tăiată în bucăți. Sacul ou bani fusese schimbat pe drum cu un alt sac în aceeași formă.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra articolului „Statuti și socoteli comerciale“, a cărui publicare am început-o din nou în numărul trecut, după o întrerupere mai lungă. Ar fi bine ca acest articol să-l adune laolaltă toți aceia, cari să îndeltnicesc cu afaceri de negoț sau meserii. Mulți cetitori ne-au cerut numeri singuraticii, dar acum nu mai avem.

Mire de 91 de ani. După-cum se vestește, în Orșova s'a întâmplat zilele trecute o cununie interesantă. Bătrânul ungar de 91 de ani Peter Kondor, proprietar mare, a dus la altar pe o fată tină, ce o cunoștea de câteva zile, dela o petrecere aranjată în legătură cu culesul viilor. Bătrânul Kondor, care de altcum e voinic și deplin sănătos, nu s'a cugetat mult, ci a cerut îndată mâna fetei. Înștiințarea s'a făcut numai decât, iar după trei săptămâni s'au cununat. Cel dintâiu ciardaș l'a jucat Kondor cu tinăra lui soție. În ziua următoare noii căsătoriți au plecat în călătorie la București. Kondor a transcris o mare parte a averii lui pe numele soției. Cel mai bătrân fiu al lui Kondor, care încă este de 70 de ani, după-cum se spune, s'ar fi logodit în Orăștie în aceeași zi, în care s'a cununat tatăl lui în Orșova.

Vieță lungă. În comuna ungurească Nagytárkány din comitatul Zemplén a murit o femeie în etate de 117 ani. A avut 6 copii, cel mai tinăr trăiește încă și e de 83 ani. Femeia a trăit în mare sărăcie, măcar că primia ajutor și dela împăratul.

Căsătoria între jidani și creștini în Ungaria. În setea lor de a-și mări numărul și de a face cât mai mulți „patrioți“, ungurii au primit și pe jidani între ai lor. La orașe poporul unguresc se amestecă cu ori-ce liftă, cu nemți, cu slovaci, cu cehi până și cu jidani. Din această amestecătură ungurii câștigă multe suferințe, dar pierd lucrul cel mai scump la ori-ce popor: curățenia neamului lor. Poporul unguresc va ajunge peste o sută de ani se fie o corcitură și amestecătură pestriță. Se știe, că toate popoarele amestecate în acest fel sunt mult mai slabe și mai păcătoase decât cele curate, căci sângele amestecat se degenerază (se ticăloșește și slăbește). Mai ales dela anul 1897 încoace numai căsătoriilor jidano-ungurești au sporit foarte. În anul acesta s'a introdus căsătoria civilă (cununia în afară de biserică). În anul

1897 s'au făcut 342 de căsătorii între jidani și creștini. Acești creștini firește sunt de sigur toți unguri. Numărul căsătoriilor jidano-maghiare a crescut de atunci neconținut. În anul 1909 s'au încheiat 647. Dela 1897 până în 1909 s'au încheiat cu totul 6092 de căsătorii de acest fel. Va să zică, ungurii sorse neconținut, dar vai de sporul acesta. Peste o sută de ani ei vor fi mulți și decizuiți, ticăloșiți, pe când noi, românii, mai puțini, dar mai sănătoși, mai tari și mai vănoși în luptă.

Doamne, cari fură pentru plăcere. Lu-erul s'a întâmplat în America, în orașul Chicago. Acolo au fost prinse patru doamne dintre cele mai de frunte, fiind-că erau bănuite a fi făcut mai multe furturi. Trei dintre ele sunt măritate și locuiesc în partea cea mai de frunte a orașului. Afară de una, cea nemăritată, sunt toate bogate. Ele recunosc a fi făcut mai multe spargerii și furturi, dar spun, că au săvârșit acest lucru numai din plăcere. Intre altele au plecat într'o noapte cu automobilul până în orașul Crown Point din apropiere. Acolo au spart într'o casă cu cârciumă. Au furat ouă, varză, ceapă, porțolanării și alte lucruri de-ale căsii. Dar una dintre „doamne“ a pierdut batista, pe care era eusut numele ei. Cu ajutorul acestei batiste au putut fi în urmă prinse, pentru-că altcum nimenea nu ar fi bănuțit, că niște femei atât de bogate să facă astfel de lucruri. — Ei, dar așa se întâmplă la cine nu are nici un lucru în lume, cum sunt femeile de-al de astea. Dacă nu mai știu ce să facă, spre ale trece mai iute vremea, se apucă de furat, zicând că fac acest lucru din plăcere. Slabă creștere au primit astfel de „doamne“, cari au așa de puțină minte și pricepere.

ECONOMIE

Abatorii în granița României. Convenția noastră comercială cu România îngăduie să se aducă în Ungaria numai vite tăiate. Pentru a se putea controla că sănătoase au fost dobitoacele tăiate sau ba, legea aceasta poruncește ca să se înființeze la granița României abatorii (locuri unde se taie vitele). Aici vor fi veterinari români și unguri, ca să vegheze să nu se treacă peste granița carne de vite bolnave. Cel dintâi abator se clădește în Turnu-Severin. Duminecă s'a așezat peatra fundamentală a acestui abator. La sărbare a luat parte și dl I. I. C. Brătianu, ministrul președinte al României.

O expoziție pentru toată țara noastră e vorba să se aranjeze în Timișoara în anul 1916. Inițiativa a luat-o Camera comercială și industrială de acolo.

Comisiunea pentru cultura viței de vie în comitatul Tîrnava-mare, a hotărât în o ședință ținută zilele trecute, ca să iee măsuri pentru vinderea și valorizarea vinurilor ardeleni atât în țara noastră cum și în străinătate. Motivul pentru care a fost luată această hotărâre este, că în anul acesta sunt foarte bune vinurile în acel ținut. Pentru studiarea cauzei a fost însărcinat Ernst Rosenauer. Producții de vinuri sunt provocați ca să înștiințeze primarului Theil din Mediaș, care este președintele comisiei susnumite, cantitatea, soiul, prețul și vechimea vinului, ca apoi să se poată face pașii necesari. Dl Rosenauer va cerceta în decursul timpului toate comunele, cari cultivă vii, pentru a-și însemna cantitatea vinurilor, cum și pentru a da îndrumările necesare la ținerea vinurilor ect.

Despre banca „Celatea“ din Cohalm a cărei deschidere am vestit-o și noi, Revista Economică scrie că e o bancă de prisos, deoarece mai avem în Cohalm o bancă numită Economica.

Sfaturi și socoteli comerciale.

De Petru F. Simtion.

I. Partea teoretică.

(Urmare).

Metoda contabilității duble.

Până nu trecem mai departe cu descrierea registrelor a acestei metode, folosite la afaceri mai mari de comerț, să ne oprim puțin aici și să vedem cum e aceasta metodă „dublă“ amintită mai înainte.

La început, în timpurile mai vechi era numai un fel de contabilitate, notări simple, cum fac și astăzi unii comercianți, că toată contabilitatea o grămădește în o carte, ori în un Notiț la buzunar sau șerpar.

Mai târziu însă, dela anul 1500 încoace, când comerțul s'a dezvoltat tot mai tare și relațiunile de comerț — pe credit au devenit tot mai multe, treptat cu acestea s'a dezvoltat apoi și știința contabilității, inventându-se o metodă mai nouă, mai bună și mai practică pentru afaceri mai mari, așa numită: *metoda dublă italiană.*

Să zice, că metoda aceasta ar fi descoperit-o un călugăr din Italia, anume Luca Pacciolo de San Sepulero, care avea spre administrare o avere mai mare și că își făcea însemnările pe tăblițe de lemn, de aceea fiind mai întâi în Italia cunoscută se și zice sistemul sau metoda Italiană. Mai sunt două metode: franceză și engleză, au aceleași baze, numai formele sunt mai schimbate.

Noi ne vom ocupa însă de felul contabilității Italiane, fiind mai cunoscut la întreprinderile noastre românești — financiare și comerciale.

După-cum am amintit, metoda aceasta folosește la fiecare caz de afacere ce se înregistrează totdeauna 2 conturi, unul care dă și altul care primește. La partida simplă, cel care dă ori primește e o vîtate, persoană sau corporațiune, până când la metoda dublă, poate fi și un cont de obiect, anume: contul Mărfuri — dă marfa, sau contul cassa — primește banii și în fine contul de persoane Nicolae Cioban — dă o cambie și contul Rimeselor — primește cambia. Și așa mai departe. Toate sunt aici conturi, cari, ele între ele dau și primesc; un fel de mecanism, pe care cel care îl poartă, contabilul, îl pune în mișcare.

Știm de mai înainte, că cel ce primește ceva se numește „Debitor“ și cel-ce dă: „Creditor“.

După metoda aceasta, nu poate fi Debitor fără Creditor și Creditor fără Debitor, și fiind-că la un cont se trece în debit și tot atunci la altul în credit, apare ca și când cazul de afacere ar fi de două ori contat. De aceea se zice *contabilitatea dublă* sau mai bine zis *cu două poziții.*

Exemplu: Cumpărăm marfă de Cor. 40.— cu bani gata.

Marfa intrată în magazin sau contul Mărfuri, stă ca Debitor față de banii eșiți din cassa sau contul Cassa, care e Creditor, fiind că a dat banii.

Așadar: contul Mărfuri — Debitor.

la contul Cassa — Creditor

Prescurtat, în formă adevărată de contare cum se face în praxă, avem:

Mărfuri

la Cassa

procurat marfă ect. Cor. 40.—

La dincontră, dacă noi vindem marfă cu bani gata, de Cor. 50.— atunci:

contul Cassa — Creditor

la contul Mărfuri — Debitor.

Avem contarea inversă:

Cassa

la Mărfuri

vândut marfă etc. Cor. 50.—

(În praxă Debitorul se înseamnă cu particula „per“, iar Creditorul cu „la“ și se pune numai la unul aceasta particulă, la Creditor de regulă. Mai departe, la formarea contării să caută întru cât e posibil, ca să se înscrie Debitorul mai întâiu, apoi Creditorul. — Iar numirea de „Cont“ încă să lasă afară, pentru-că la metoda dublă să înțelege de sine, că toate sunt „Conturi“, să înscrie așa, dar simplu: Mărfuri, Spese, Salare, Nicol. Tăpălagă, etc.).

Trecute în registru de conturi adevărate în Maiestru operațiunile de sus, și anume la Debitor în debit și la Creditor — în credit, ni-se prezintă cum urmează:

Debit	Mărfuri	Credit	
la Cassa	40	per Cassa	50
Debit	Cassa	Credit	
la Mărfuri	50	per Mărfuri	40

Din acestea vedem că un Cont poate ocura odată ca Debitor și altădată ca Creditor.

Urmând mai departe, un cont Creditor poate avea și mai multe conturi Debitoare precum și vice-versa.

Exemplu: Să ne închipuim, că un comerciant deschide o prăvălie și depune la începutul întreprinderii sale următoarele valori. În numărare Cor. 1000.—, în marfă Cor. 1500.— și o pretenziune a) George Florescu de Cor. 500.— în total Cor. 3000.—

Ca să putem face contarea trebuie să căutăm pe Creditorul și Debitorul.

Așa-dar cine, respective care cont a adus aceste valori? Șeful casei, comerciantul, care, fiind-că la o întreprindere se consideră ca un administrator, va trebui deci reprezentat prin un cont oare-care: prin contul Capital. Prin urmare acest cont a adus valorile și e singurul cont Creditor.

Care cont a primit și e debitor suma în numărare de Cor. 1000.—? Cassa. Dar mărfurile în valoare de Cor. 1500.—, care cont le-a primit și e debitor? Contul Mărfuri. Și pretenziunea de Cor. 500.—, care cont a primit-o respective la care s'a trecut în debit? George Florescu, care e așadar al treilea cont debitor?

Va se zică avem aici: 3 Debitori la un Creditor, anume:

Capital

per Cassa

per Mărfuri

per George Florescu

Dar fiindcă în praxă, de regulă se înscrie Debitorii mai întâiu, apoi Creditorii, vom conta:

3 Debitori

la Capital

etc. etc.

sau mai bine:

Următori

la Capital

Cassa

în numărare . . Cor. 1000.—

Mărfuri

diferite mărfuri etc. „ 1500.—

George Florescu
pretensiune transpusă „ 500.—
Cor. 3000.—

În mod invers urmează, dacă comerciantul pe lângă acest activ a adus și un pasiv, anume: O Trată de Cor. 150.— per 15/VI; O datorie la firma T. Popescu, de Cor. 50.—.

Fiind-că comerciantul, respective contul Capital datorează sumele acestea, trebuie să fie alte conturi cari le-au cedat, anume: contul Tratatelor și T. Popescu, acestea sunt prin numirea Creditori.

Avem un Debitor la 2 Creditori:

Capital
la Următori
la Trate
Nr. . . . per 15/VI. Cor. 150.—
la T. Popescu
Datoria transpusă Cor. 50.—
Cor. 200.—

Alt exemplu: Tâmplarul E. Pătrușiu ne prezintă, contul pentru stelagiuri și pulturi etc. din prăvălie, de Cor. 300.— pe care ne învoim a-l regula în modul următor: Îi dăm în număr Cor. 100.—, diferite mărfuri de Cor. 60.— și o cambie a) G. Florescu per 20/VI de Cor. 140.—

Toate stelagiurile, pulturile, mese, scaune etc. ce aparține prăvălii precum și casa de fier, constituie o parte din avere și trebuie deci ținut cont despre aceasta. Să deschide așadar un cont în Maestru, anume: Mobiliar, care se debitează când se procură astfel de obiecte și creditează când eventual se vinde din ele și la încheierea anului, când de regulă se scade 10%, amortizare, fiind-că prin folosință se devalorează.

În cazul de față, contul Mobiliar primește stelagiurile etc. în valoare de Cor. 300.— și debitor, iar tâmplarul E. Pătrușiu, care le-a cedat, e deci Creditor.

Avem două contări:

Mobiliar
la E. Pătrușiu
diferite stelagiuri etc. Cor. 300.—

A doua contare:

E. Pătrușiu
la Următori
la Cassa
în număr „ 100.—
la Mărfuri
diferite mărfuri ect. „ 60.—
la Rimese
Cambie Nr. . . . a) G. Florescu „ 140.—
Cor. 300.—

Din cele arătate până aci cred a fi de ajuns pentru cunoașterea acestei metode.

Va urma.

Prețul Călimdarului.

Deși cuprinsul călimdarului este cu mult mai bogat ca în trecut, prețul lui este același, de 20 cruceri (40 fileri), iar pentru trimiterea pe poștă este a se socoti deosebit 5 fileri pentru un exemplar.

Cine comandă cel puțin 20 exemplare și le plătește înainte cu cîte 20 cruceri bucată, mai capătă doaua călimdare pe deasupra și se trimit toate acasă plătite de poștă.

Acei care cumpără 25—50 exemplare le capătă cu 14 cr. (28 fil.), dela 50 bucăți în sus cu 12 cr. (24 fil.) unul, dar trebuie să plătească și poșta la primire.

Banii trebuiesc trimiși totdeauna înainte. Numai comande dela 30 exemplare în sus se trimit și cu rambură, adică să se plătească la scoaterea dela poștă. Mai puțin de 30 exemplare nu se pot trimite neplătite înainte, din cauză că atunci vine prea scumpă poșta.

A apărut „Călimdarul Poporului“.

Care este cel mai bun și mai ieftin Călimdar?

— „Călimdarul Poporului“!

— care apare de 26 de ani și cuprinde aproape 200 de pagini —

îți va răspunde ori și cine, care a cetit „Călimdarul Poporului“. Asta a fost și în trecut, dar cu atât mai mult în acest an.

Dovezile sunt următoarele:

„Călimdarul Poporului“ spune, — pe lângă însemnarea exactă a sărbătorilor de peste an, — cum va fi vremea în anul 1911, după Călimdarul de 140 ani; apoi toate cele de lipsă despre poștă, telegraf, ștampile etc., precum și numele tuturor bărbatilor noștri cari stau în fruntea Consistoarelor române gr.-or. și gr.-cat. După aceea urmează date despre școlile noastre populare, despre gimnazii, pedagogii, teologii, școlile de fete, cum și numele și locul unde se află reuniuni culturale, reuniuni de femei, reuniuni de cântări, reuniuni de meseriași, reuniuni de binefacere, reuniuni de agricultură, însoțiri de credit etc. etc. La toate aceste reuniuni e pus și numele tuturor conducătorilor lor.

Tîrgurile sunt foarte bine controlate

și întocmite — altcum ca în anii trecuți — atît după luni cît și după ordinea alfabetică a comanelor.

După acestea urmează: Partea Literară

care cuprinde o sumedenie de articole de tot felul, dintre cari amintim următoarele:

„Cântecul muncii“ poezie de Octavian Goga.

„Om de poică“ novelă de Ioan Agârbiceanu.

„Cătănia Țiganului“, anecdotă de Teodor A. Bogdan.

Un articol despre jubileul de astă-vară al Impăratului și Regelui nostru Francisc-Iosif I., (cu chipul împăratului).

Poezii din popor, adunate de prin diferite comune.

Borta vîntului, povestire de M. Eminescu.

Dela Sibiu spre Rîmnice, un articol cu multe ilustrații din Sibiu și jur.

Povestea ursului și a porcului, poveste de I. Dragoslav.

Un articol despre Björnshjerne Björnson, (cu chipul lui), mare învățat din țara Norvegiei, care a scris mult bine despre Români.

Românii și moartea lui Dr. Lueger, primarul Vienei (cu 2 chipuri: al lui Lueger și țărani cari au fost la Viena).

Cîntece voinicești, culese de E. G. din: Porumbacul de jos, Ocna-Sibiului etc.

Di Nicolae Iorga și partidul naționalist din România (Cu chipul marelui nostru învățat din România).

Un articol despre portul românesc. (Cu multe chipuri din Săliște, Rășinari, Poiana, apoi români din Basarabia, Macedonia etc.)

Mai multe poezii de Haralamb Călimăr: Drept egal, Fetelor, Invidie, Durerea mea.

Mai la urmă, anecdotă de Speranță. — De ce sunt unii oameni albi, unii bruneți și alții negri de tot?

După acestea urmează un articol despre Aurel Vlaicu, aviatorul nostru renumit cu mașina lui de zburat. (Acest articol e ilustrat cu mai multe chipuri foarte frumoase între cari: portretul lui, mașina de zburat, mașina cum se vede în aer la diferite înălțimi etc.).

De mare valoare pentru ori-cine este articolul:

Execuția asupra averilor mișcătoare, scris anume pentru înțelesul poporului, de Dr. Alexandru Vasile, un avocat din Sibiu, bine cunoscut în tot jurul Sibiului.

Acest articol cuprinde între altele următoarele: Timpul efectuării execuției, Sistarea execuției, Obiectele deținute de altul, Execuția contra soției. Obiectele cari aici odată nu se pot cuprinde, Urmările execuției, dreptul de zalog, Excindere, Licitația. Cu toate lămuririle legii vechi și legea nouă de acum doi ani.

Acest articol singur e vrednic atît cît e prețul călimdarului. Cine nu va avea în viață lipsă a ști aceste lucruri pentru el sau un neam ori prietin al lui? E lipsă a ști toate acestea atît cel ce i-se face o execuție cît și acela care cere execuția contra cuiva. Astfel că acest călimdar are valoare pentru toți anii viitori.

Un articol frumos și interesant se află scris despre Vasile Stroescu marele binefacător al neamului nostru, sufletul nobil care a dăruit neamului atîtea sute de mii coroane. (Articolul e însoțit de fotografia marelui mecenat.)

Urmează apoi un articol despre răposatul Ioan Russu Ștrălanu (cu chipul lui), care a înființat „Călimdarul Poporului“ și „Foaia Poporului.“

Iar după acestea se începe Răvașul anului, care încă se întinde pe o sumedenie de pagini, cuprinzând: toate lucrurile mai de căpetenie petrecute peste an, cum au fost alegerile și lupta noastră națională ect. Iar dintre lucrurile petrecute în străinătate amintim Revoluția din Portugalia cu mai multe chipuri între cari: Regele Manuel, atacarea palatului, orașul Lisabona, mîlțita cu tunurile cum trec pe partea poporului etc. Aceste chipuri nu le are nici un călimdar.

„Călimdarul Poporului“ cuprinde cu totul peste 40 de chipuri!

Faimoșii Mangra, Slavici și Brode, cari au părăsit pe frunții poporului nostru și s'au dat în brațele Ungurilor, încă își iau partea lor. Un renumit desemnător român le-a pus pe hârtie chipurile lor în felul cum au umblat după groful Tisza, ca să facă împăcarea, adică o căpătuială bună pe sama lor. Aceste ilustrații satirice și de tot hazul sunt foarte interesante, cum sunt prinse de pictorul nostru. Afară de acestea mai sunt o seamă de alte chipuri.

Se caută comercianți și alte persoane potrivite, cari ar dori să vîndă „Călimdarul Poporului“. Toate comanda sunt a se adresa la:

Administrația „Foaia Poporului“
în Sibiu-Nagyszeben.

Nr. 1173/1910

306 1-2

Publicațiune.

Comuna **Boița**, exarândează pe calea licitațiunei publice, ce se va ținea în 27 *Noemvrie st. n. 1910 la orele 3 p. m.* în cancelaria comunală, localul cărciumei comunale din catuna **Turnu-Roșiu (Lazarat)** împreună cu dreptul de licenție, pe un period de 3 ani, adică din 1 Ianuarie st. n. 1911, până în 31 Decemvrie st. n. 1913

Prețul strigărei 2000 coroane.

Vadiul 10%.

Condițiunile specificate se pot vedea în cancelaria comunală ori când.

Boița, în 7 Noemvrie 1910.

Primăria comunală.

George Moldovan
notar

Ioan Câmpian
primar

Arândare sau vânzare.

Am o *bolta* de dat la un neguștor român. *Bolta* e împreună cu drept de trafică de tabac și ștampela, cu licenție de beuturi spirtoase și cu licenție de tăiat carne; e lângă drumul mare, învârtire anuală dela 20-24 mii coroane, case acamodate. Comuna e mare, numără 3800 suflete, având și o mare exploatare de lemne.

304 1-3

Adresa respectivului proprietar se poate afla dela Administrația „Foi Poporului”. Pentru răspuns este a se trimite și porto de lipsă.

Contra tusei, răgușelei și catarului au efect mai bun 283 4-12

bomboanele Pemete ale lui Réthy.

La cumpărare să fim atenți și să cerem apriat bomboane de-ale lui RETHY, fiindcă sunt multe imitații fără valoare.
1 Carton 60 fileri.

Să cumpărăm numai bomboane Pemete de-ale lui RETHY!

Un domn din Germania

de present domiciliat în Sibiu, caută o persoană potrivită, care să-i dea oare pentru învățarea limbei române. Oferte sub S. B. sunt a se trimite la administrația acestei foi.

309 1-1

ATENȚIUNE

50,000 părechi de ghețe!

4 părechi de ghețe numai pentru Cor. 750.

Pentru încetarea de plată a mai multor fabrici mari, am fost însărcinat a vinde o mare cantitate de ghețe adânc sub prețul de fabricare. De aceea cu vând ori și cui 2 părechi de ghețe cu șinoare pentru domni și 2 pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșate, cu capă, cu talpa bătută tare ca cuie, fazonul cel mai nou, foarte eleg. Mărimea după măsură. Toate 4 părechile costă numai Cor. 650. Expedare cu rambursă.

4 1-2

C. GRÜNER, export de ghețe, Cracovia Nr. 193.

Schimbul e admis și banii retour.

Marca de scutire: „Anker”

Liniment, Capsici comp.,
Inlocuitor pentru
Anker-Pain-Expellar

este un leac de casă valorat de mult, care se folosește de mulți ani cu fricțiune sigură la pedagră, reumatism și răceli.

Atenție! Din cauza imitațiilor de puțină valoare să fim precauți la cumpărare și să primim numai sticle originale în etichetă cu marca de scutire „Anker” și cu numele Richter. Cu prețul de 80 fl. C. 140 și Cor. 2- să capătă aproape în toate farmaciile. Depozit principal la Institut Török, farmacist în Budapesta.

Farmacia lui Dr. Richter la
:: „Leul de aur” în Praga. ::
Șoseaua Elisabeta Nr. 5 nou.
Expediție ritnică. 293 15-42

Vinuri de masă escelente,

litra cu 44 și 48 fileri la cumpărare de cel puțin 50 litre ofere negastoria de vinuri

JOSEF SCHULTZ

Sibiu, strada Ureului 20

Mare depozit

Cuptoare de tuciu pentru încălzit
cu lemne și cărbuni.

Cuptoare Meidinger, cuptoare pentru dejun, cuptoare cu foc durabil, de căhale, și pentru petroleu, precum și cuptoare cu căldură dublă (Radiator).

Aparate de fierț și încălzit pe masă
de culoare neagră, email și îmbrăcate cu căhale — în diferite prețuri.

Cărămizi pentru cuptoare, tave pentru copt și alte scule ce trebuiesc la cuptor.

Hoarne pentru fum
negre și nichelate

86 5-52

Carol F. Jickeli
Sibiu—Alba-Iulia.

Un pian Besendorfer

să află de vânzare foarte ieftin. Doritorii să pot adresa Sibiu, Schützengasse Nr. 20.
302 2-8

Câteva cuvinte
asupra boalelor secrete.

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi multiplicitatea acestor semeni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofați și cari în urma uzurii din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruccinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul săprez ca această stăruie îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinereții desăpăriri bine-voitoare, încercare și amănunțite la tot ce privește viața sexuală, — trebuie să fie cineva care să le călăuzească încredințate fără teamă, fără sfială și cu încredere alăcurile lor secrete. Dar nu e la dezjuz încă a desfășura aceste năcaruri ori și cui, ci trebuie să se adreseze unui astfel de medic specialist, conștiencios, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și știe a ajuta și morburilor ce deja eventual există atunci apoi va înceta existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr.ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta VII, Rákóczi-ut. 10), unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori-cine (atăt bărbații cât și femeile) desăpăriri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i se întăresc, tot organismul i se eliberează de materiile de boală, căierile sufletești i se liniștesc.

Fără conturbarea ocupațiilor secrete dr. PALOCZ vindecă deja de azi de zile repede și radical cu metoda sa proprie de vindecare, chiar și cazurile cele mai neglese, razele sistice, boalele de țevă, başică, nervi și șa spinală, incapacitate de confuzie a minții, urmirile onaniei și ale sfialului, arjecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotență), vătămurile, boalele de sânge de piele și toate boalele organelor sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare separată și șire separată. În ceasce privește cura, depărțarea nu este pedecă, căci dacă cineva, din ori ce cazuri n'ar putea veni în persoană, atunci cu plăcere i se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scrisoare (în epistolă) e de ajuns a se alătura numai marca de răspuns.) Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se scriu, ori la dorință să retrimite fleckruia. Institutul se îngrăște și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 6 ore p. m. (Duminica până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest IV. Museum-körut 13.
80 70 -

în caz de noroc câștigul principal 1 milion Cor.

Nu întârzia

a participa la loteria a 27-a a loteriei de clase reg. ung., ce să începe acum cu clasa primă

Colectura principală

Iuliu Friede et Comp.

IBIIU

Strada Cisnădiei Nr. 1.

BRAȘOV

Strada Vămei Nr. 36.

recomandă pentru clasa primă, a cărei tragere va afla loc în 17 și 18 Noemvrie, lozuri originale de

cu prețul oficial de 150 3— 6— 12— Cor.

Fiecare comandă să efectueze imediat, însă numai pe lângă trimiterea înainta a banilor sau cu rambursă.

Mandate postale și planuri de câștig la dorință franco.

90,000, 80,000 Coroane

Castiguri de 600,000, 400,000 Cor

200,00, 100,000 Coroane

Ludovic Ferencz,

eroitor de bărbați,
Sibiu, str. Cisnădiei Nr. 12,
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de iarnă
in mare asortiment

noțările

posite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete, și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noțările de stoffe pentru pardisiuri și „Kaglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți.

In casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitora eos mai nouă.

Un învățăcel

se primește la
„Tipografia Poporului“, Sibiu.

Afurisita de tusa
mă inneacă.

La tusa, răgușală și întrecinare ajută
sigur și repede
Pastilele de piept ale lui Egger

au un gust admirabil și nu strică pofta de mâncare.

Un carton 1 cor. și 2 cor.

Carton de probă 50 fl

Depoul central:

farmacia „La palatii“

Budapest, VI., Váci körut 17.

Pastilele lui Egger
mă scăpară icte.

In Sibiu să poate căpăta la Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummier, Karl Pissel, August Tautsch.

In Sebeș la Wilhelm Lederhüger și Ludvig Binder.

254 8 26

La „Croitoria Universală“

I. PETRASCU

strada Cisnădiei Nr. 30. SIBIU. strada Cisnădiei Nr. 30.

Telefon Nr. 172.

Aduc la cunoștința onoratului public, că mi-au sosit cele mai nouă stoffe engleze și indigene pentru sezonul de toamnă și iarnă — astfel că stau la dispoziția on. public pentru a efectui ori-ce comande în branșa croitoriei după modelele cele mai nouă.

— Serviciu solid și grabnic. — Prețuri moderate. —

Sprrijiniți industria română!

232 2—

Carol F. Wultschner

mehanic

Sibiu, strada Poplăcii (Quergasse) Nr. 43.

Primul institut sibian

cu forță motoră electrică și Dynamo

pentru nichelat, spoire cu aramă, cu aramă galbină (cioaie) și cu argint a tot felul de obiecte de metal. — Lucru solid și durabil. Prețuri foarte ieftine.

Cel mai ieftin și mai bun izvor pentru cumpărare de
mașini de cusut și biciclete.

273 2—

Atelier pentru repararea bicicletelor și mașini de cusut.

Primește spre executare ferestri (vitrine) moderne la prăvălii, instalează localuri pentru măcelari cu toate recvizitele trebuincioase.

Singurul institut de asigurare ardelean

„TRANSYLVANIA“

Strada Cisnădiei 5.

SIBIU

Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. pe lângă premii recunoscut de cele mai estine, și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățatori și preoți români gr.-or. și gr.-cat. dela așezămintele profesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții, și cu termin fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apeducte.

18 41—

Sumele plătite pentru pagube de foc până la finea anului 1909 K 4.831,168-51
Capitalul asigurate pe viață achitate 4.571,035-31

Starea asigurărilor cu foc K 112.045,412—
sfârșitul anului 1909 (viață) 10.847,132—
Fonduri de întemeiere și de rezervă 2.309,387—

Prospecte în combinațiile cele mai variate se trimit și se dau gratuit orice informații în birourile Direcțiunii, strada Cisnădiei Nr. 5 și la toate agenturile. Persoane versate în Acuziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții favorabile.

Căștigul cel mai mare eventual 600,000 marce.	Anunț de noroc	Căștigurile sunt garantate de stat.
--	----------------	-------------------------------------

Invitare la participare la Șanzele de câștig

ale loteriei mari garantate de statul Hamburg în care trebuie să se câștige

9 milioane 841,476 de marce

Căștigul cel mai mare în cazul cel mai norocos

600,000 de marce

resp.	căștiguri à
560,000 marce	300,000 marce
550,000 „	200 000 „
540,000 „	100,000 „
530,000 „	60 000 „
520,000 „	50 000 „
515,000 „	45.000 „
510,000 „	40 000 „
305,000 „	30,000 „
303,000 „	20,000 „
302,000 „	15 000 „
	10,000 „

etc.

In total contine loteria, care constă din 7 clase, 100,000 de lozuri cu 48,405 căștiguri și 8 premii, așa că aproape

jumătate din toate lozurile câștigă.

Venitele să urcă dela clasă la clasă și căștigul cel mai mare din clasa primă e ev. de m. 50,000 ear cel din clasa 7-a 600,000.

Prețurile oficioase a lozurilor de clasa primă sunt:

Loz întreg 6 M. (7 K)	Loz de jum. 3 M. (3.50 K)	Sfert de loz 1.50 M. (1.75 K)
--------------------------	------------------------------	----------------------------------

Pianul oficios de lozuri provăzut cu emblema statului în care sunt espuse prețurile lozurilor din clasele diferite precum și o consemnare a căștigurilor, îl trimite la dorință gratis și franco Fiecare participant primește lista oficioasă a tragerilor imediat după trageri.

Căștigurile să plătesc prompt sub controla statului. Comande rog acum sau cel târziu până la

18 Noemvrie n. 264 7—10

Samuel Heckscher sen., bancher Hamburg 36.

Tălați aici

Comandă la Dl Samuel Heckscher sen., Nr. 1057 bancher, Hamburg 36.

Trimite-mi: { Loz întreg à 6 Marce (7.— K)
 } de jumătate „ 3 „ (3.50 „)
 } de un sfert „ 1.50 „ (1.75 „)

Adresa:

Prețul aici alăturat cu mandat } Ce nu-i dorit.
 } en rambursă } să se ștergă